

[Landbrugsministeren.]

om, fastsættes efter reglerne i lovforslagets § 2, stk. 3 og stk. 4, på et tidligt stadium af sagen og udgør derefter grundlaget for fastlæggelsen af størrelse, godhed og beliggenhed af de arealer, der tilkommer de enkelte lodsejere i stedet for de arealer, der af gives. Dette grundlag ændres ikke senere under sagens behandling, idet denne ombytningsværdi er en meget vigtig forudsætning for lodsejernes tiltrædelse af jordfordelingerne og følgelig ikke bør laves om, efter at den foreløbige plan er tiltrådt. Undtagelsesvis kan senere ændringer i planen, hvorved en lodsejer får en anden lod end den, der oprindeligt var tiltænkt ham, medføre en forringelse for den enkelte lodsejer, f. eks. hvis den nye lods beliggenhed i forhold til hans øvrige jord gør det nødvendigt for ham at sløjfe et dige, som han ikke havde behøvet at fjerne efter den oprindelige plan. I et sådant tilfælde er den oprindelige ombytningsværdi fastsat uden hensyn til de særlige forhold for denne lodsejer, og det kan ud fra billighedshensyn være påkrævet at yde ham en godtgørelse for denne ulempe.

Endelig spurgte det ærede medlem hr. Alfred Jørgensen, om det hører til undtagelserne, at der indrømmes rentefrihed for $\frac{2}{5}$ af byggelånene. Jeg kan herom oplyse, at der i perioden fra 1. januar 1950 til 21. januar 1955 er bevilget 30 byggelån, heraf 20 med $\frac{2}{5}$ rentefrihed. Den samlede lånesum andrager 1 125 800 kr. og det rentefri beløb 324 320 kr.

Jeg takker udvalget for den saglige og fordragelige forhandling, vi havde der. Jeg deler de betænkeligheder, der fra forskellig side har været fremført med hensyn til administrationsomkostningerne, og jeg vil, som jeg gav tilsagn om i udvalget, ved forhandling med de pågældende administrationschefer og på anden måde, såvidt det er muligt, søge at få disse administrationsudgifter nedsat. Det er rigtigt, som medlemmer af jordlovsudvalget, der jo kender dette arbejde, har gjort opmærksom på, at det er ikke nemt at få disse udgifter bragt ned, for det er et meget kompliceret arbejde, som medfører mange forhandlinger. Til gengæld er det, som det også er nævnt fra forskellig side, et meget nyttigt arbejde, der her udføres. Det er jo i vore dage en tvivlsom forretning at drive landbrug, når man

har sin jord liggende på 6—7 forskellige steder.

Jeg takker for den enstemmige tilslutning til lovforslagets gennemførelse i det høje ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—14 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Da der ikke til anden behandling forelå ændringsforslag, foreslår jeg, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om børnetilskud.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2781; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Udenfor betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af Petra Petersen, Ragnhild Andersen, Alfred Jensen og Aksel Larsen:

Til § 2.

1) Paragraffen affattes således:

„Tilskuddet udgør 300 kr. pr. barn og udbetales kvartalsvis ved socialministeriets foranstaltning gennem kommunerne til den berettigede, i reglen moderen.“

Til § 3.

2) Paragraffen udgår.

Til § 4.

3) I 2. linie efter ordet „indkomst“ tilføjes: „, ligesom det heller ikke må medtages ved det statistiske departements kvartalsvise beregning af detailpristallet.“

Til § 8.

4) Paragraffen udgår.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 7 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i loven om den fælleskommunale udligningsfond (vedrørende udskrivningen af fælleskommunal indkomstskat for skatteåret 1955—56 m. v.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2781; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2780; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i biografteaterloven (bevillingsafgift).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2964; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om forlængelse af ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2781; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v. for finansårene 1955—56 og 1956—57.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2781; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om tillæg til lov om afgift af motorkøretøjer m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2781; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i statsbaneloven.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2781; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 395).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, de stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under eet.

Ordføreren (Poul Hansen [Kalundborg]): Udvalget har tidligere afgivet betænkning over 5 af de 15 lovforslag, der har været henvist til behandling i udvalget, og her foreligger nu betænkning over 8 af de øvrige lovforslag, således at der endnu er 2 lovforslag til behandling i udvalget.

Efter behandlingen af de 5 lovforslag, der blev vedtaget i det høje ting den 14. marts, har udvalget holdt 3 møder og har herunder, som det fremgår af betænkningen, modtaget henvendelser fra forskellig side. Henvendelsen fra Tolvmandsforeningerne drejede sig navnlig om forslaget om investeringsfonds og vedkommer forsåvidt ikke de lovforslag, der behandles i dag.

Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre og Foreningen af danske Filmproducenter har henvendt sig til udvalget vedrørende forlystelsesafgiften, særlig naturligvis den del, der rammer biograferne, og endelig har Landsforeningen Danske Vognmænd rettet henvendelse til udvalget vedrørende den forøgede vægtafgift for dieseldrevne automobiler, idet de gjorde opmærksom på, at det måtte være urimeligt, at påhængsvogne blev pålagt en forøget vægtafgift. Med de ændringsforslag, der er stillet til det pågældende lovforslag, er der taget hensyn til denne henvendelse.

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Et flertal i udvalget indstiller de 8 lovforslag, der er til anden behandling, til vedtagelse med de ændringsforslag, der for de fires vedkommende er stillet i betænkningen, medens udvalgets mindretal, det konservative folkeparti og venstres medlemmer af udvalget med undtagelse af det ærede medlem, hr. Thorkil Kristensen, vil redegøre for sin stilling her i salen.

Jeg skal kun gøre nogle få bemærkninger til de lovforslag, hvortil der er stillet ændringsforslag.

I det fremsatte forslag til lov om børnetilskud var der taget hensyn til, at der var foreslået engrosomsætningsafgift på tekstilvarer, på fodtøj og andre varer. Ved den endelige vedtagelse af lovforslaget om forbrugsbegrænsende foranstaltninger bortfaldt afgiften på fodtøj, hvilket har givet anledning til, at der nu foreslås en mindre nedsettelse af den forhøjelse af børnetilskuddene, der oprindeligt var foreslået.

Ifølge ændringsforslag, der er stillet i betænkningen, forhøjes de gældende børnetilskud med beløb, der for de fleste indtætsgrupper vedkommende varierer fra 14—18 kr. indtil 26 kr., således at de største forhøjelser gælder de mindste indtætsgrupper, medens der for indtætsgruppen 12 000—16 000 kr. kun sker en forhøjelse over hele linien på 8 kr. Herved har man særlig haft for øje at skaffe dækning for den forhøjelse af mælkeprisen, der indtræder fra 1. april.

Der er til forslag til lov om børnetilskud af de ærede medlemmer fru Petra Petersen, fru Ragnhild Andersen, hr. Alfred Jensen og hr. Aksel Larsen stillet ændringsforslag, der går ud på, at børnetilskuddene i almindelighed forhøjes til at udgøre 300 kr. pr. barn. Jeg anbefaler, at man stemmer imod dette ændringsforslag, der, såvidt vi kan se, foregriber de forhandlinger, der vil finde sted i forbindelse med skattereformen.

Det lovforslag, vi i dag behandler, er udelukkende en ajourføring af de gældende børnetilskudssatser under hensyn til de afgiftslove, der er gennemført, og den forhøjelse af mælkeprisen, som vil komme.

Derefter skal jeg omtale forslag til lov om forlængelse af ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer. Her

sker der ved ændringsforslaget det, at loven tidsbegrænses til to år.

Til forslag til lov om tillæg til lov om afgift af motorkøretøjer m. v. stilles der forslag om de ændringer, jeg omtalte før, og hvorved påhængsvogne til dieseldrevne automobiler ikke bliver ramt af den foreslåede afgiftsforhøjelse.

Endelig skal jeg vedrørende forslag til lov om ændringer i statsbaneloven bemærke, at ændringsforslaget betyder, at den foreslåede takstforhøjelse med hensyn til almindelige personbilletter og abonnementskort glider ud, således at der alene bliver tale om forhøjelse af godstaksterne og taksterne for banepakker.

Den finansielle virkning af de ændringer, der her bliver tale om, er, såvidt vi har fået oplyst, den, at i stedet for at anvende 29 mill. kr. til forhøjelse af børnetilskud bliver der vel tale om at anvende 19—20 mill. kr., og efter ændringen af jernbanelovforslaget vil den merindtægt, der bliver tale om, gå ned med 3—3,8 mill. kr.

Jeg skal herefter på udvalgsflertallets vegne anbefale ændringsforslagene og derefter samtlige 8 lovforslag til vedtagelse.

Petra Petersen: Mit parti har aldrig været tilfreds med den form for børnetilskud, der har været praktiseret gennem de sidste år. Vi mener ikke, at en midlertidig lov om børnetilskud, som skal modregnes i skatten, er den rigtige form. Vi finder også, at børnetilskuddene, der i sin tid blev givet som erstatning for ophævelsen af visse tilskudsordninger, er for små. Børnetilskuddene har aldrig dækket de merudgifter, familier med børn har fået ved ophævelsen af tilskudsordningerne. Det siger alene de beløb, vi kender. I 1948—49 beløb tilskudsordningerne sig til 350 mill. kr., og i dag har vi tilbage de 35 mill. kr., som tilskudsordningen til mælk repræsenterer. Familier og specielt familier med børn har aldrig nogensinde fået dækket disse udgifter.

Vi finder altså, at børnetilskuddene bør være af en sådan størrelse, at de tilnærmelsesvis dækker de merudgifter, der efterhånden er opstået, og vi mener, at tilskuddet skal gives til forsørgeren og anvendes til barnets behov og ikke modregnes i skattebetalingen. Vi er også af den mening, at forsørgeren i

[Petra Petersen.]

reglen bør være barnets moder, idet det er hende, der sørger for barnets fornødenheder. Det er derfor, min gruppe ved denne anden behandling har stillet sine ændringsforslag. De er meget let overskuelige, idet vi foreslår, at tilskuddene skal udgøre 300 kr. pr. barn, og vi har undgået zonegrænserne, som vi finder er uheldige og uretfærdige. Vi foreslår beløbene udbetalt kvartalsvis gennem socialministeriet til den berettigede forsørger, som altså i reglen bør være moderen. Sker dette, udgår lovforslagets §§ 3 og 8, og vi foreslår endvidere, at der i § 4 skal indføjes, at børnetilskuddene ikke må medtages ved beregning af pristallet.

Jeg beder tingets ærede medlemmer støtte disse vore ændringsforslag, så meget mere som de kriseforslag, der fornylig er vedtaget, og de forslag, hvis vedtagelse forestår, betyder en udhuling af befolkningens levefod, for familier med børn i en sådan grad, at det vil komme til at gå ud over børnene.

Ved fremsættelsen af kriselovforslagene sagde den højtærede finansminister, at det er vanskeligt at forstå en tankegang, hvorefter udgiftsbesparelser skulle opnås på bekostning af familier med børn. Jeg forstår heller ikke denne tankegang. Der er vel ingen, som med rette kan tro, at de små beløb, hvormed udvalgsflertallet er enig om at hæve de nugældende satser for børnetilskuddene, kan dække de merudgifter, familier med børn får, når kriseforligets mærkbare følger indtræffer. Af de skatter, der allerede er vedtaget og trådt i kraft, vil skatten på 10—15 pct. på børnetøj ramme familier med børn meget hårdt; det kan ingen være i tvivl om. Vi ved, at købeevnen hos disse familier i forvejen er meget lille, og vi ved også, at når børnene skal have det nødvendige tøj, undertøj, strømper, og hvad der ellers kan være af yderbeklædning, vil det ramme familierne meget hårdt, når der kommer en prisstigning på tøj på 10—15 pct.

Det største beløb, hvormed satserne gennem det af finansministeren stillede ændringsforslag foreslås forhøjet, er 26 kr. for de allerlaveste indtægter og 8 kr. for de højeste indtægter. Det er jo mindre end oprindeligt foreslået, hvad udvalgets ærede ordfører også har nævnt. Jeg vil gerne sige

til den højtærede finansminister: hånden på hjertet, højtærede finansminister, 8 kr. er ikke mange penge; det dækker ikke engang merudgifter ved indkøb af tøj for 100 kr., så man kan ikke med rette sige, at den besparelse, der skal opnås, ikke sker på bekostning af familier med børn.

Man ved jo også, at den huslejestigning, der skal vedtages som et led i kriseforliget, vil komme til at ramme familier med børn. Det er da givet, at familier med små indtægter — det gælder selvfølgelig også andre end familier med børn, jeg tænker her på mange enligstillede kvinder, småpensionister o. lign. — vil blive ramt hårdt. Hvis det er hensigten, at almindelige mellemklasse- og arbejderlejligheder skal rammes med en stigning på op til 200 kr. pr. år, vil det gå ud over familiernes levestandard og i høj grad over børnene.

Finansministeren omtalte i sin fremsættelsestale, at familier med børn vil blive berørt af mælketilskuddets bortfald, og det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) bekræftede nu, at mælketilskuddet vil falde bort. Der foreligger imidlertid for tinget et lovforslag om at forlænge mælketilskudsordningen, og så længe det ikke er behandlet, kan man vel ikke med rette sige, at tilskuddet skal falde bort, men selvfølgelig kan finansministeren og det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) på deres partis vegne, på socialdemokratiets vegne, sige, at de ikke vil være med til at forlænge mælketilskuddet. Det vil betyde en yderligere byrde for familier med børn. Mælketilskuddet dækker i øjeblikket 9—10 øre pr. l sødmælk, og hvad det betyder for hvert barn i årets løb, behøver man ikke at være matematiker for at regne ud; det giver betydeligt mere end den forhøjelse af børnetilskuddene, der her er foreslået. Mælketilskuddet er jo 35 mill. kr. og børnetilskuddets forhøjelse giver 19 eller 20 mill. kr. Nu ved jeg godt, at der er andre end børnene, der drikker mælk, men det er en meget, meget vigtig bestanddel af børnenes kost.

At der yderligere er foreslået erstatning for fordyrelserne i form af sparebeviser, hvis værdi er af meget tvivlsom art i 1971 og 1972, betyder jo intet for familierne i dag. Værten tager ikke imod sparebeviserne som betaling for huslejen, og man køber hverken tøj, mad eller mælk for disse tvivlsomme

[Petra Petersen.]

beviser. Jeg ved ikke, om den højttærede finansminister kender historien om manden, der på sølvbryllupsdagen overraskede konen med en sparekassebog med et beløb, der var opsparet igennem de 25 år. I stedet for at blive glad, som manden havde ventet, blev konen det modsatte og sagde: du skulle hellere have givet mig pengene i de år, da børnene var små, og hvor jeg sad om natten og stoppede og lappede børnenes tøj og lå søvnløs og spekulerede over, hvordan jeg næste dag skulle skaffe mad til børnene. Denne kone havde ret. De søvnløse nætter og de mange spekulationer over, hvordan man skal skaffe mad og tøj til børnene, dækker man ikke med sparebeviser. For at forhindre, at familier med børn skal betale forholdsvis mest for det, man tilsigter med disse besparelser, er det, at mit parti siger, at man må forhøje børnetilskuddene klækkeligt, og jeg beder tingets medlemmer støtte vore ændringsforslag. Det ændringsforslag, der er stillet af udvalgets flertal, kan vi ikke støtte, da det giver betydeligt mindre end det oprindelige lovforslag.

Med hensyn til de øvrige lovforslag skal jeg sige, at vi kan som i fjor støtte lovforslaget om den fælleskommunale udligningsfond, hvorimod vi ikke kan gå med til forslaget om ændring i loven om forlystelsesafgifter, der betyder en forhøjelse på biografbilletterne. Lovforslaget om ændringer i biografteaterloven kan vi støtte, men vi kan ikke støtte de tre lovforslag om motorafgifterne. Derimod kan vi stemme for det ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget om ændringer i statsbaneloven, men vi kan ikke stemme for selve lovforslaget.

Alfred Bøgh: Af de her foreliggende lovforslag må de to betragtes som forlængelser af hidtil gældende love, nemlig forslag til lov om forlængelse af ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer og forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v. for finansårene 1955—56 og 1956—57. Jeg skal ikke omtale disse to lovforslag nærmere, idet vi formentlig kan gå med til, at de forlænges.

De øvrige lovforslag udgør anden runde af kriselovforslagene; det er bl. a. lovforslaget om børnetilskud, lovforslaget om afgiften på biografbilletter, lovforslaget om for-

højet vægtafgift for dieselvogne og lovforslaget om forhøjede statsbanetakster. I konsekvens af vor tidligere stilling kan vi ikke medvirke til disse forslags gennemførelse og skal som følge deraf undlade at tage stilling til ændringsforslagene. Jeg skal i dag kun komme med nogle enkelte kommentarer til lovforslagene.

Forslaget om børnetilskud finder vi karakteristisk for socialdemokratisk politik; mælkertilskuddet forlænges jo ikke og forskellige varer pålægges afgift, og derfor skal der altså gives kompensation. Det oprindelige forslag om børnetilskud gennemføres ikke, fordi skotøjsafgifterne udgik af krisepanen; som følge deraf reduceres de nye afgifter med ca. 10 mill. kr. Det regnes nøje ud; tages der noget det ene sted, skal der gives noget det andet sted; de pågældende skal holdes skadesløse. Det er den linie, man for enhver pris vil søge at fastholde. Man gør sig den største umage for at forklare befolkningen, at i virkeligheden lægges der ikke byrder på den, idet de nye afgifter på varer modsvares af sparebeviser; personer med under 4 000 kr.s indkomst får ganske vist ikke disse beviser udleveret, men til gengæld får de kompensation ved at få udbetalt et direkte tilskud på 40 kr. for forsørgere og 20 kr. for ældre ikke-forsørgere; og de ikke-forsørgere med små indkomster, som ikke får de 20 kr., får gennem lovforslaget om ændring i beskatningen til udligningsfonden dog en vis kompensation ved at blive lettet med rundt regnet en 10-kroneseddel i denne skat. Derefter vil tilsyneladende ingen komme til at lide skade; alle får noget til gengæld. Det ser smukt ud, men hvor dyrt vil det ikke blive i administration? Det skal gå efter den sædvanlige recept; staten regulerer og ordner alt, kræver ind og deler ud.

Vanskeligheder er der dog. Lad os tage en skatteyder med 4—5 børn, hvis indkomst ligger lige over de 16 000 kr. Man har let ved at forstå, at han ved at tjene lidt mere forringer sin stilling betydeligt, idet han går glip af 500—600 kr. i børnetilskud. Nu vil jeg ikke sige, at vi er tilhængere af, at man skal yde børnetilskud til familier med højere indtægter, men jeg nævner det som eksempel på, hvor svært det er at indpasse disse tilskud i virkelighedens verden. Men der er et sted, hvor dette system ikke

[Alfred Bøgh.]

hjælper. Det er, hvor det drejer sig om de frie erhverv. Her er der ikke tale om compensation. Her er det den nøgne virkelighed, hvor fiksfakserier og tilsløringer ikke hjælper. F. eks. skal de foreliggende forslag om øgede afgifter på dieselvogne og om jernbanetaksterne nok vise sig at forøge omkostningsniveauet for erhvervslivet, og hvorledes kan man tænke sig en bedring i vor valutabalace uden et erhvervsliv, der står konkurrencedygtigt overfor importen fra udlandet?

De hektiske dage omkring forrige weekend med tilhørende blå mandag er allerede kommet lidt på afstand, og en nøgtern vurdering af, hvad der er sket, foregår nu i befolkningen. Vi er i mit parti ikke nervøse for udfaldet af denne vurdering til trods for den kendsgerning, at der hos forligspartierne og i deres presse ikke er levnet os meget forstand og ære. Vi er blevet beskyldt for at føre nejpolitik, for negativ indstilling, ja, enhver læser af adskillige blade må få det bestemte indtryk, at vi på næsten forbryderisk eller i alt fald ganske uanstændig og kynisk måde har holdt os udenfor det fællesskab, der betinger en demokratisk stats beståen. Lad mig sige, at vi tager os disse beskyldninger let. Jeg er ikke i tvivl om, at vor indstilling må forekomme regeringen negativ; vi sidder imidlertid ikke i dette høje ting for at takkes regeringen, vi sidder her for at varetage samfundets livsvigtige interesser og leve op til det ansvar, vi har som medlemmer af dette høje ting.

Vi har aldrig afvist at deltage i foranstaltninger, der kunne hjælpe landet ud af den misère, som vi mener den socialdemokratiske regering ved sin politik har bragt landet i, men vi har under de seneste forhandlinger afvist at deltage i retningsforanstaltninger for regeringen. Jeg må gentage: vi vil indenfor mit parti ikke betro den nuværende regering at forvalte de midler, som vi erkender skal inddrages, uden tilstrækkelig sikkerhed for, at disse midler bliver forvaltet på en måde, som harmonerer med formålet.

Man har fra forligspartiernes side — og af forskellige årsager sikkert med et vist held — forsøgt at mistænkeliggøre vore motiver. Jeg har derfor ønsket atter klart at

præcisere vor stilling, den stilling, som hos vore politiske modstandere udlægges som negativ. Vi finder den positiv, og mon ikke den vil vise positive udslag under de tilbagestående, meget vigtige forhandlinger om boligstøttelov og huslejelov. Vi nærer i hvert fald fuld fortrøstning til, at store kredse af landets borgere helt og fuldt billiger vor stillingtagen.

Ole Bjørn Kraft: De sager, der i dag er til behandling, er for de afgørende forslags vedkommende led i regeringens samlede kriseplan. Vor holdning overfor dem må derfor naturtødvendigt blive den samme som vor holdning overfor hastesagerne. Da vi ikke under de indledende drøftelser fik anerkendt de forudsætninger, vi fandt nødvendige for vor deltagelse i lovforslagenes gennemførelse, har vi heller ikke kunnet deltage i udformningen af lovforslagene eller deres enkeltheder. Vi kan derfor heller ikke have noget medansvar for dem. Ansaret må ligge hos regeringen og hos dem, der ved deres stemmeafgivning her i tinget sikrer regeringen det nødvendige flertal, både for dens forbliven og for lovforslagenes vedtagelse. Vi kan derfor ikke medvirke til deres gennemførelse.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til i anledning af enkelte synspunkter, der er blevet gjort gældende, at fremhæve, at der naturligvis i dette lovkompleks findes enkeltheder, som vi under andre forudsætninger og vel også i en anden udformning ville have fundet velegnede som midler til at modvirke vore økonomiske vanskeligheder; en ikke-socialistisk regering kunne også have taget nogle af disse emner i brug. Men jeg er overbevist om, at en sådan regering, før den gjorde det, ville have bestræbt sig for at sikre, at de egentlige årsager til vore økonomiske vanskeligheder, til den faretruende økonomiske udvikling, var blevet fjernet, og derefter have tilrettelagt en helhedspolitik på længere sigt, således at den med sandhed havde kunnet sige, at den havde gjort, hvad gøres kunne for at sikre, at den fulde hensigt med de tunge byrder var blevet nået, og således at befolkningen havde haft et håb om eller en sikkerhed for, såvidt det er menneskeligt muligt, at ofrene ikke var båret forgæves. Kun under sådanne

[Ole Bjørn Kraft.]

vilkår anser vi det for forsvarligt at pålægge befolkningen byrder af det omfang, der her er tale om.

Den højtærede statsminister har nu givet udtryk for, at regeringen vil sætte alvorlige bestræbelser ind på at stabilisere landets økonomi. Andet ville også være ganske uforsvarligt, og landet vil tage statsministeren på ordet. Men jeg er sikker på, at hvis det skal lykkes statsministeren at nå det mål, han således har sat sig, vil det være nødvendigt for ham nu at søge at gennemføre de forudsætninger, vi havde stillet op som vor betingelse for at medvirke til udarbejdelsen af lovforslagene. Jeg tror, jeg må bedrøve den højtærede statsminister med, at der er mest udsigt til, at historiens dom vil blive den, at det havde været bedre, om statsministeren på et tidligere tidspunkt havde indset dette. Forudsætningerne blev ikke opfyldt, derfor har vi ikke været med under udformningen af disse lovforslag, og derfor er vort standpunkt ved behandlingen af denne afdeling af forliget det samme som tidligere.

Jeg skal gøre ganske enkelte bemærkninger om nogle af de foreliggende lovforslag, først angående forslaget om forhøjelse af børnetilskuddet. Dette forslag står jo ikke for sig selv, det er en følge af andre sider af kriseplanen. Forslaget indebærer, at der ikke alene gives erstatning for mælketilskuddets bortfald, men også for visse af afgifterne, og det er også her fastsat under hensyn til pristalsvirkningen for det samlede kompleks, uden at det står mig ganske klart, hvor meget der dækkes for hver enkelt parts vedkommende. Vi har altid haft stor interesse for denne familiepolitik, vi har i fortiden bidraget til dens udformning, og vi ønsker fortsat samfundets interesse og ansvar for de børnerige familier bevaret.

Vi kan derfor kun beklage, at dette forslag nu på grund af regeringsforslagernes udformning indgår som et led i hele kriseplanen, bl. a. også af den grund, at vi anser det for uheldigt, at denne lovgivning skal

virke som en regulator, når der foretages ændringer på andre finansielle områder. Jeg tror, der her foreligger et problem, som fremtiden vil komme til at beskæftige sig med, når vi engang får afviklet den give- og tagepolitik, der nu føres. Men jeg vil gerne have understreget, at vi fortsat vedkender os og fortsat agter at yde vor medvirken til opretholdelsen af en familiepolitik på de linier, som vi hidtil har arbejdet for, for en fortsættelse, der kan sikre disse interesser.

De to lovforslag om motorafgifterne falder jo udenfor rammerne af den egentlige krisepolitik; de er ligesom forslagene om skatteudskrivningen kun medtaget for at tilkendegive regeringens stilling på disse områder. Hvis ikke det havde været nødvendigt at fremsætte kriseplanen, ville forslagene være blevet fremsat selvstændigt; vi ville da have givet dem vor stemme, og det vil vi derfor også gøre nu.

Ved afstemningen om de øvrige ændringsforslag vil vi afholde os fra at stemme.

A. C. Normann: Jeg vil gerne begynde med at sige i anledning af det ærede medlem hr. Ole Bjørn Krafts bemærkninger, at den baggrund, det ærede medlem opstillede som mulighed for sin deltagelse i krisepolitikken, har vi jo ikke ret let ved at dømme om, da vi ikke under krisedebatten har hørt noget om, hvad det konservative folkepartis aktuelle økonomiske program går ud på. Jeg for min part har i hvert fald hørt meget lidt om det under første behandling og også nu under denne behandling.

Dernæst vil jeg gerne gøre et par bemærkninger til nogle enkeltheder i det lovkompleks, der her er til behandling.

Det radikale venstre kan godkende den regulering af børnetilskuddene i forhold til det oprindelige lovforslag, der her er tale om, og som jo står i forbindelse med, at fodtøjsafgiften udgik af det forslag om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, der vedtoges forleden. Men jeg vil gerne føje til, at efter vor opfattelse er selve skalaen for børnetilskuddene ikke helt tilfredsstillende,

[A. C. Normann.]

da den kan medføre for bratte spring i beskatningen. Derfor bør en rationel udformning af børnetilskudsordningen snarest gennemføres som et led i skattereformen, hvor denne udformning må ses i forbindelse med det eventuelle bortfald af børnefradragene ved skatteansættelsen, og også i forbindelse med visse spørgsmål indenfor sociallovgivningen.

Jeg har en enkelt bemærkning at gøre til forslag til lov om tillæg til lov om afgift af motorkøretøjer m. v., altså angående de dieseldrevne køretøjer. Det må vel betragtes som en selvfølge, at afgiften på dieseldrevne biler forhøjes, når de afgifter, de øvrige motordrevne biler skal betale, stiger så stærkt, som der er tale om, og også som følge af, at statsbanernes takster forhøjes. Jeg vil gerne takke den højtærede minister for offentlige arbejder, fordi han har taget hensyn til vort ønske om at få påhængsvogne holdt fri for afgiftsforhøjelsen, og kan så isvrigt tiltræde forslaget.

Med hensyn til statsbanelovforslaget vil jeg gerne sige, at efter at den højtærede minister for offentlige arbejder har erklæret sig villig til at imødekomme det radikale vesntres ønske om at tage den foreslåede forhøjelse af prisen for personbilletter og abonnementskort ud af lovforslaget, kan vi stemme for dets vedtagelse.

Når den højtærede minister oplyser, at statens tilskud til banerne vil stige med 14—15 mill. kr. som følge af højere brændselspriser og højere arbejds løn, medmindre beløbet tilvejebringes ved takstforhøjelser, må folkettinget følgelig enten give den højtærede minister indrømmelser på taksterne eller med åbne øjne gå ind for et større tilskud fra staten end tidligere forudset, hvad der vel næppe for noget partis vedkommende vil føles som naturligt i den øjeblikkelige situation.

Når vi alligevel har ment det forsvarligt at gå imod en forhøjelse af taksterne for personbefordringens vedkommende, skyldes det, at persontrafikken efter de sidste forhøjelser i november bærer en væsentlig part, og også, at det forekommer os mindre rationelt — i forhold til det store administrative apparat, der sættes i sving i forbindelse med selve ændringens gennemførelse — at foretage så relativt små forhøjelser som

ca. 2 pct. over så bred en front. Vort ønske er altså også praktisk betonet, samtidig med at vi lægger vægt på at friholde statsbanernes passagerer for den øgede byrde — både de almindelige passagerer og de passagerer, hvis rejsehjemmel er abonnementskort, og hvis benyttelse af banerne vel overvejende er erhvervsbetonet.

Den tvivl om beregningen af udgiftsstigningernes nøjagtige omfang, som under de givne forudsætninger er en naturlig tvivl, og som den højtærede minister selv giver udtryk for, har vi altså ment i dette tilfælde bør komme personbefordringen til gode, så meget mere som personbefordringen ved forhøjelserne i november kom til at bære så væsentlig en part af stigningen dengang.

Oluf Pedersen: Fra retsforbundets side beklager vi dybt, at folkettinget valgte skattevejen fremfor besparelsernes vej, og det bliver jo ikke bedre ved, at man lægger nye byrder på arbejde, forbrug og omsætning fremfor på jord og særinteresser. Vi frygter, at denne forfejlede politik giver sig udslag i øget arbejdsløshed; det vil i hvert fald være den naturlige frugt. Vi stemte derfor imod alle de 5 love, der vedtoges her i tinget hin sorte mandag nat i sidste uge, hvor man lagde skat på fattigmands trøst, den herlige kaffe, og børnenes isvind, for ikke at tale om bleer og under- og overbeklædning — en noget sjusket lovgivning, som desværre ikke alene går ud over dem, der lavede den, men skader hele det danske samfund og først og fremmest de ringest stillede. Derfor stemte vi imod hele dette lovkompleks af saglige grunde.

Om de i dag foreliggende lovforslag gælder, at de er en blanding af ondt og godt, medens det den sorte mandag kun var ondt. Vi må derfor se på forslagene enkeltvis; nogle af dem skal jo ligefrem bøde på de fejl, der er begået, og det kan vi ikke gå imod.

Vi stemte i fjor for den bestående lov om børnetilskud som en hjælp, en bod, på den skatteplyndring, som skete ved forbrugsskatter og overvæltning samt spærret adgang til jord, som særlig rammer de fattigste og de børnerige familier. På linie hermed kan vi ikke modsætte os den foreslåede godtgørelse ved stigende børnetilskud for at modvirke de skatter, som er vedtaget.

[Oluf Pedersen.]

Hvad angår ændringerne i den fælleskommunale skat, drejer det sig forsåvidt også om en lempelse ved en ændret skala, så heller ikke det kan vi gå imod. Men jeg finder anledning til i forbindelse hermed at nævne, at der i henhold til loven af 1933 er sket en nedsættelse i den amtskommunale grundskyld som følge af en beregnet forrentningsprocent. Det er jo regnet så mærkeligt ud, at lønningernes stigning sidste år gav sig udslag i, at man ved beregningen af landbrugets udgifter satte landbrugsejendommenes egne besiddere til en højere løn for eget arbejde og til et højere driftsvederlag, og dertil kommer, at man i henhold til loven af 1933 regner forrentningsprocenten ud på grundlag af handelsværdien. Da så tilmed landbrugsejendommene steg til den dobbelte pris, lykkedes det virkelig på papiret at få lavet en landbrugskrise, som har givet sig udslag i, at man har givet tilskud til nedsættelse af den amtskommunale grundskyld. Enhver, der kender de praktiske forhold, ved, at det er noget, der ikke har med virkeligheden at gøre.

Når jeg omtaler dette, er det, fordi det har en vis forbindelse med det foreliggende lovforslag, og det har også forbindelse med et forslag, som ligger i udvalg, nemlig spørgsmålet om tilskud til hjælp til nedsættelse eller delvis dækning i højere grad end tidligere af amternes udgifter med det formål at nedsætte den amtskommunale grundskyld yderligere. Men her står vi overfor det i og for sig mærkelige forhold, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, som er med i de 3 forligspartier — jeg hørte det ærede medlem hr. Alfred Bøgh tale om forligspartierne, og det må jo være det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens parti plus radikale og socialdemokrater — er gået imod, og så er spørgsmålet, hvorvidt der kan være tale om, at der skal laves nogle nye forligspartier, og hvorvidt det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen rykker ud og det så bliver partiet venstre, der kommer til at optræde som forligsparti sammen med de radikale og socialdemokraterne i næste omgang, når der er tale om at vælte yderligere byrder fra jord over på arbejde og forbrug til skade for den arbejdende befolkning.

Jeg mener, det er en forfejlet lovgivning, og jeg benytter lejligheden her til at advare

imod en sådan politik; jeg håber ikke, den vil blive fulgt. Det er ikke nedsat grundskyld og højere skat på arbejde, vi trænger til, men det modsatte.

Thorkil Kristensen: De foreliggende lovforslag er jo anden del af det krisekompleks, hvoraf første del blev vedtaget i sidste uge. Min stilling til disse lovforslag er derfor den samme som til de forslag, der blev vedtaget forrige mandag. Derfor har jeg også i udvalget deltaget i forhandlingerne om ændringsforslagene til de pågældende lovforslag, og selvom jeg måske kunne have ønsket et og andet anderledes, kan jeg tiltræde ændringsforslagene, sådan som de nu foreligger.

Jeg skal specielt nævne børnetilskuddene, hvor jeg har arbejdet for og også opnået, at den nedsættelse, der blev en følge af skotøjsafgiftens bortfald, kom op på ca. 10 mill. kr. Jeg tror, jeg kan sige, at det var lidt mere, end regeringen oprindeligt havde tænkt sig. Jeg mener alligevel, at vi har taget den familiepolitiske betragtning tilstrækkeligt med i vore overvejelser, idet tilskuddene i meget betydelig grad er opretholdt for familier med meget små indtægter. Iøvrigt er det klart, at den principielle overvejelse af børnetilskuddene må ske i forbindelse med de kommende forhandlinger om skattereformen.

De øvrige ændringsforslag skal jeg ikke kommentere nærmere, da ingen af dem er af vidtrækkende betydning. Derimod vil jeg gerne fremsætte enkelte almindelige betragtninger, nu da vi står foran vedtagelsen af anden del af dette forårs krisekompleks. Det gælder jo så om, at vi fremover drager de konsekvenser af det her skete, som vi bør drage. Herom gjorde jeg visse bemærkninger ved anden behandling af lovforslagene i sidste uge, idet jeg rettede en henstilling til den høje regering om at medvirke til en fastere økonomisk politik i de kommende år, således at resultaterne af det, der her gøres, ikke skal gå til spilde.

Den højterede statsminister svarede på den høje regerings vegne på mine bemærkninger med en udtalelse, der, som det høje tings medlemmer vil erindre, var positiv, idet den gik ud på, at det var regeringens hensigt at medvirke til fasthed og stabilitet i dansk økonomi i de kommende år. Iøvrigt

[Thor kil Kristensen.]

er det klart, at hvordan dette vil komme til at forme sig i fremtiden, er et spørgsmål om praksis i administration og navnlig i lovgivning, og det er derfor noget, der angår den til enhver tid siddende regering og det til enhver tid siddende folketing i fællesskab.

Vi har nu, da vi desværre var nødt til at skynde os på grund af valutasituationen, måttet løse det akutte problem for en meget stor del ved at skaffe nye indtægter til statskassen. Det er jo den metode, man må anvende, når man kun har kort tid til sin rådighed; men der er næppe tvivl om, at når det gælder om langtidspolitik, må vi i højere grad se på statsbudgettets udgiftside, således som jeg flere gange har haft lejlighed til at fremhæve det også fra denne talerstol. Det er et spørgsmål om lovgivning i de store spørgsmål. Det vil komme til at dreje sig om meget vigtige ting i de kommende år.

Der har fornylig været forhandlet om den sygehuslov, som det ærede medlem hr. Oluf Pedersen lige talte om. Her ser det desværre ud til, at et stort flertal i det høje ting vil vedtage en betydelig forhøjelse af udligningsfondens tilskud til de kommunale sygehuse, hvad jeg for min del meget beklager. Jeg mener ikke, det havde været nødvendigt. Man kunne have løst amtskommunernes problemer indenfor amtskommunerne ved en omlægning af den amtskommunale beskatning.

Der er dog større problemer fremover. Jeg skal blot nævne pensionsordningen for statens tjenestemænd, som jo i kraft af inflationen har fået et andet og for staten kostbarere indhold end oprindeligt tilsigtet. Jeg skal endvidere nævne det store problem om en folkepension, hvor jeg håber der efterhånden vil gøre sig en mere forsigtig vurdering gældende end den, man ofte har hørt udtryk for.

Vender vi os til det mere praktisk foreliggende, er der også ting, vi kan se på i dag. Jeg har i de sidste dage i det om disse lovforslag nedsatte udvalg fremdraget visse spørgsmål overfor den højtærede finansminister, og jeg tillader mig at gentage et par af dem her.

Vi har jo alle diskuteret boligstøtte-lovgivningen meget i disse dage, og det er

klart, at dette er et af de vigtigste punkter, når det drejer sig om sparsommelighed og stabilitet i den økonomiske politik. Boligstøttelevgivningen og de dertil knyttede udgifter er naturligvis først og fremmest et spørgsmål om den kommende nye lovgivning på dette område — dette spørgsmål er for tiden til behandling i et folketingsudvalg, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind derpå — men det er også et spørgsmål om administrationen af den allerede gældende boligstøttelevgivning. Jeg tænker her specielt på et forhold, som jeg tidligere har nævnt, også ved de senere års finanslovedebatter, nemlig den administrative nedsettelse af renten for de allerede bestående boligstøttelån. Jeg har forleden dag i udvalget rettet en henstilling til den højtærede finansminister om gennemførelse af en vis forhøjelse for lånene fra de senere år, således at vi kan spare nogle af statens udgifter, og således at vi her kan komme mere på linie med det, der vil komme i den nye lov. Jeg har forstået den højtærede minister således, at hans svar var imødekommende, men jeg beder den højtærede minister sige et par ord derom her fra talerstolen.

Jeg nævnte dernæst en bemærkning, som forekom i den højtærede finansministers tale ved fremsættelsen af de her foreliggende lovforslag for en halv snes dage siden, hvor han først talte om det såkaldte spareudvalgs arbejde og derefter sagde, at nu havde han ladet foretage en fornyet gennemgang af statsbudgettet for at se, om man kunne videreføre nogle af de sparebestrebelse, der var behandlet i dette udvalg. Jeg beder den højtærede minister her gentage i hovedtrækkene den redegørelse, han på min foranledning gav i udvalget for disse overvejelser om fremtidige besparelsesmuligheder.

Jeg rejste endelig i udvalget et tredje spørgsmål, nemlig om det konkrete indhold af det, der står i den økonomiske årsoversigt på side 22, sp. 1 foruden og sp. 2 foroven, om tilsigtede nedskæringer af tilskuddene til vejarbejder og skolebyggeri, idet jeg forstod, at regeringen også her regnede med besparelsesmuligheder. Jeg beder også her den højtærede minister gentage i hovedtrækkene, hvad han svarede på min henvendelse forleden i udvalget.

Løvrigt er det klart, at dette problem om

[Thorvil Kristensen.]

besparelser, om fasthed i den økonomiske politik, er noget, vi kommer til at tage stilling til fra sag til sag. Det gør regeringen i sin administration, det gør vi her i det høje ting, og det gør vi i finansudvalget. Vi har netop så sent som i dag i finansudvalget haft et samråd med den højtærede økonomi- og arbejdsminister om administrationen af beskæftigelsesloven. Der forestår på tilsvarende måde samråd med andre af de højtærede ministre om andre punkter, hvor der skulle være visse muligheder for at begrænse eller udskyde påtænkte udgifter. Det er klart, at alt dette er et spørgsmål om den daglige praksis, som vedrører os allesammen.

Jeg skal slutte mine bemærkninger med at udtale det håb, at der vil være almindelig forståelse af, da vort valutaproblem i hovedsagen er et langtidsproblem, at vi til daglig og ved de store lovgivningsarbejder bliver nødt til allesammen at have disse ting for øje i de kommende år.

Jeg skal hermed anbefale, at man stemmer for de i betænkningen indeholdte ændringsforslag, og at lovforslagene dernæst gennemføres i den skikkelse, de derved har fået.

From: En af de ting, jeg beklager mest i denne uges afgørelser, er forhøjelsen af motorafgifterne. I en tid, hvor det efter min mening mere end noget andet gælder om at holde omkostningsniveauet nede, går man her den stik modsatte vej og forhøjer motorafgifterne med over 100 mill. kr.

For mig er det ikke alene et spørgsmål om, at man forhøjer omkostningsniveauet, men jeg beklager i særlig høj grad, at man i hvert fald for benzinafgiftens vedkommende har forladt det gamle princip, at alle motorafgifter indgår i vejfonden. Dette princip, som sidst er knæsat også i motorkommissionens betænkning, hvor der var et overvældende flertal for, at det fortsat skulle bestå, har man brudt, og udover den allerede eksisterende 5-øre har man yderligere lagt 15 øre på benzinen udenom motorfonden.

Det er mig en meget stor skuffelse, at der i denne sal har kunnet skabes et flertal for en sådan transaktion. Det har været mig en stor skuffelse, at det radikale partis ord-

fører og dermed også hans parti har kunnet medvirke til noget sådant.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på et forhold i motorafgiftsloven, som jeg finder urimeligt. Efter de bestående regler kan motorvogne, der erhvervsmæssigt transporterer gods ud over landets grænse, få godtgørelse for den del af kørslen, som foregår i udlandet ud fra det princip, at når der ikke slides på danske veje, så bør der heller ikke betales afgift. Der er ganske vist sat en minimumsgrænse for en samlet årlig kørsel på 14 dage. Det urimelige består efter min formening i, at erhvervsmæssig befordring af personer er undtaget fra denne bestemmelse. Jeg tænker her naturligvis på turistbilerne. Jeg anerkender det sunde princip, at man ikke skal beskatte en lastbil, når den ikke slider på danske veje, men det må lige fuldt gælde, når det drejer sig om en turistbil, og jeg vil derfor gerne spørge, om der ikke skulle være en mulighed for ved en udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling at få dette forhold rettet. Jeg vil dog mene, at minimumskørslen, der for lastbiler som sagt er 14 dage, må være betydeligt lavere her, hvor der kun er tale om sæsonkørsel.

Tholstrup: Det er interessant at se, at de konservative ikke vil støtte indirekte skatter. Jeg tror, den dag kommer, hvor de vil prise sig lykkelige over ikke at have været med, og forhåbentlig vil virkningerne skræmme dem fra senere at udtrykke ønske om omsætningskat. Det ville være rart at høre, om de allerede nu har taget ved lære, eller det skal vente, til vi ser, hvilke store ulykker de nye vedtagne love har forvoldt, eller om det er de konservatives mening at føre en politik med omsætningskat, hvis de selv skulle komme til engang.

Om de lovforslag, vi behandler i dag, er der anledning til at sige nogle bemærkninger, f. eks. om afgiften på forlystelser, som retsforbundet ikke kan gå med til at forhøje. Vi finder ikke, at det er rimeligt, at der i det hele taget betales skat af biografbesøg. Det er en uskyldig og i høj grad folkelig fornøjelse, og den er desuden belærende og nyttig, så det er ganske urimeligt med en afgift herpå.

Vi er derimod tilhængere af forslag til

[Tholstrup.]

lov om ændringer i statsbaneloven. Vi har hele tiden peget på, at staten bør gå foran og spare, og her er altså endelig et enkelt spareforslag, idet man med dette lovforslag vil nedsætte fragttilskuddet, som har været gældende i altfor stort omfang, foreløbig med 15 mill. kr.; men der er et stykke vej endnu, inden man har fået hele dette fragttilskud bragt ud af verden. Vi mener, at statsbanerne, såvel som al anden transport, skal hvile i sig selv; men her ser vi, at man fortsat opretholder statsdrift med tilskud og privat drift med store afgifter, og derfor går vi også mod de nye afgifter på motor-køretøjer. Det gælder både forslag til lov om forlængelse af ændringer i lov om omsætningsafgift af motor-køretøjer og forslag til lov om en tillægsafgift af visse motor-køretøjer m. v. for finansårene 1955—56 og 1956—57 og forslag til lov om tillæg til lov om afgift af motor-køretøjer m. v.

Det er interessant at se af henholdsvis § 2 i forslag til lov om omsætningsafgift, § 4 i forslag til lov om en tillægsafgift og § 3 i forslag til lov om afgift af motor-køretøjer, at afgifterne skal tilfalde vejfonden. For 3 år siden stillede daværende medlem af landstinget Mads Sig Steffensen forslag om, at disse midler skulle sikres, og jeg stillede den 28. marts 1952 ved anden behandling af forslag til lov om midlertidig forlængelse af forskellige forbrugsafgiftslove m. m. følgende ændringsforslag til lovforslagets § 3 — det findes i folketingsstidende 1951—52, sp. 3521 —:

„..... Tilstedeværelsen af de midler, der således indgår, men som ikke anvendes til vejformål i samme finansår, skal sikres vejfonden ved, at der købes rentebærende børsnoterede papirer, som realiseres, når vejfonden eventuelt til sin tid mangler dækning for nødvendige vejudgifter.“

Hadde man vedtaget dette ændringsforslag, ville der i dag have været anbragt 500—600 mill. kr. udenfor finansministerens rækkevidde; det svarer vel nogenlunde til det beløb, den nuværende regering har pumpet ud i omsætningen, og som har skabt de vanskeligheder, der er en af årsagerne til hele denne krise, som man kalder den.

Vi kunne altså, hvis man for 3 år siden havde fulgt retsforbundet på dette punkt, have unddraget disse beløb fra omsætning-

gen, i hvert fald have forhindret, at de blev pumpet ud f. eks. gennem de billige byggelån, staten giver uden i forvejen at have sikret sig tilsvarende indtægter. Vi burde vel overveje at genfremsætte dette ændringsforslag til de tre lovforslag om afgift af motor-køretøjer, men det kan jo nås endnu inden tredje behandling, hvis overvejelserne fører dertil.

I pressen og fra befolkningens side er der givet udtryk for undren over, at vej-millionerne faktisk slet ikke eksisterer, at de kun er angivet på papiret som et tilgodehavende, vejfonden har hos statskassen. Statskassen har imidlertid ikke disse penge. Hvis de en dag skal bruges, må der udskrives nye skatter; jeg synes, det bør slås fast i hele befolkningens bevidsthed, at disse reserver ikke eksisterer i realiteten. Der har været adskillige artikler fremme, og vi har fået adskillige breve med spørgsmål om, hvor pengene er blevet af. Jeg har her redegjort for, hvor de er blevet af, men jeg synes, vi skulle undgå den slags i fremtiden, og det kunne vi, hvis man ville vedtage det ændringsforslag, jeg citerede, som retsforbundet stillede for 3 år siden. Så kunne man nemlig binde de penge, der indgår i vejfonden, men som ikke øjeblikkelig bruges til vejformål. Derved ville der komme lidt mening i bestræbelserne for at inddrage købekraften ved den såkaldte binding, og det blev ikke en binding som den, der hidtil har været praktiseret, hvorved man binder pengene på een konto, men lukker op for en anden konto og bruger dem deraf.

Hvis man virkelig vil binde disse midler, er der efter vor mening ikke anden udvej end den, vi har anvist i vort ændringsforslag fra for 3 år siden. Vi vil som sagt overveje at stille det påny til tredje behandling.

Endelig er der lovforslaget om ændringer i biografteaterloven, som går ud på at nedsætte bevillingsafgiften for hovedparten af biografteatre med undtagelse af nogle ganske få af de allerstørste. Vi mener at burde støtte dette lovforslag.

Vagn Bro: Jeg skal ikke lægge beslag på det høje tings opmærksomhed i mange minutter, men ville gerne i forbindelse med lovforslaget om forlystelsesafgift og lovforslaget om bevillingsafgift henlede opmærksomheden på de overmåde store van-

[Vagn Brø.]

skeligheder, de små landbiografer er ude for. Sagen er den, at generalomkostningerne er fælles for alle. Biografteatrene skal have operatør, de skal have lokaler, de skal have film, og de skal have en mand ved døren, men ude i landdistrikterne er der ikke den store kundekreds. Jeg erkender, at der i begge disse lovforslag er vist de mindre biografteatre et vist hensyn; men med det kendskab, jeg som tjenestemand har til de dokumenterede regnskaber, mener jeg ikke, at der er vist dem hensyn nok. Disse virksomheder betjener ofte 3—4 sogne, og i mange tilfælde er ejerens overskud ca. 1 500—1 700 kr. om året.

Nu kan man sige, at det, der ikke kan stå, må falde, og derimod har jeg i og for sig ikke noget som helst at indvende, for såvidt angår ejerne og bevillingshaverne. Man må imidlertid huske på, at medens folk i byerne, der bor i nærheden af biografteatrene, meget let kan gå derhen en aften og hjem igen, så må folk ude i landdistrikterne ofte foretage en rejse på 6, 7, 8 km, i Jylland måske 10—12 km, for at komme i biografen. Det var dette, jeg gerne ville henlede opmærksomheden på. Jeg mener, at enhver, der arbejder og virker til samfundets tarv, har krav på en rimelig hensyntagen, og her er den økonomiske rækkevidde endda ikke stor. Det ville komme til at dreje sig om en uendelig ringe mindreindtægt for statskassen, hvis man lod endnu et beløb blive i disse små bevillingshaveres kasser.

Jeg tror ikke, jeg under dette hastige arbejde kan opnå ret meget, men der kommer jo en dag efter denne, og jeg vil gerne meget stærkt understrege det krav, den arbejdende landbefolkning har på dette område, og henstille, at man tænker på det i fremtiden.

Finansministeren (Kampmann): Jeg takker udvalgets flertal, fordi det indstiller de foreliggende 8 lovforslag til vedtagelse.

Det af det ærede medlem fru Petra Petersen stillede ændringsforslag kan jeg ikke tiltræde; men jeg kan dog sige til det ærede medlem, at heller ikke vi er tilfredse med den bestående lovgivning på dette område; det fremgik iøvrigt af det ærede medlem hr.

A. C. Normanns tale, at heller ikke det radikale venstre er tilfreds med den. Det er også tanken i forbindelse med skattereformen at ændre denne lovgivning; nu kommer der forhåbentlig gang i arbejdet.

Det ærede medlem fru Petra Petersen gentog den påstand, jeg har set fremført mange steder, at de afgifter, der nu pålægges manufakturvarer og tøj, er på 10—15 pct. Jeg vil advare det ærede medlem mod at blive ved med at sige dette, for det opfordrer kun detailhandelen til også at tage avance af skatten. Afgiften udgør 10 henholdsvis 15 pct. af engrosprisen, og det skulle i detailhandelen give lavere procenter, alt efter avancens størrelse.

Det ærede medlem hr. Alfred Bøgh kunne ikke på sit partis vegne tiltræde denne lovgivning. Det ærede medlem mente, regeringen gav udtryk for, at dette lovgivningskompleks ikke pålagde befolkningen byrder. Jeg ved ikke, hvor han har det indtryk fra; det er da ganske klart, at disse afgifter betyder byrder for befolkningen. Det ærede medlem lagde megen vægt på, at der var lagt byrder på erhvervslivet; det er skam ikke erhvervslivet alene, man pålægger byrder gennem denne lovgivning, det er da i høj grad befolkningen, der kommer til at betale de afgifter, erhvervslivet skal aflevere til staten. Det ærede medlem mente også, at der ville blive tale om en dyrere administration. Jeg er ikke rigtig klar over, hvilke af de lovforslag, der er til behandling i dag, det ærede medlem tænker på. Lovforslagene omhandler forhøjelser og nedsættelser indenfor bestående love, og der er ikke tale om øgede administrationsudgifter i den anledning.

Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft kunne heller ikke tiltræde lovforslagene som helhed, men der var visse enkeltheder, det konservative folkeparti under andre omstændigheder måske kunne have tænkt sig at stemme for — jeg tror, det var sådan, ordene faldt. Jeg sad og lyttede interesseret efter, hvad det var for enkeltheder, men jeg opfangede kun een, og det var forhøjelsen af børnetilskuddet. Jeg ved ikke, om der var andre; det ville være interessant at høre. Jeg forstod de ærede medlemmer på den måde, at venstre er imod børnetilskud i det hele taget, og derfor stemmer partiet imod

[Finansministeren.]

forhøjelsen, de konservative er for børnetilskud i det hele taget, og derfor stemmer de også imod forhøjelsen. Det er altså resultatet af samarbejdet mellem de to partier; så må man se, om familier med børn mærker noget til den sympati, som det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft iøvrigt udtrykte.

Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft talte igen om de forudsætninger, der skulle have været opfyldt. Det ærede medlem hr. A. C. Normann sagde ganske rigtigt, at det har været lidt vanskeligt at få fat på disse forudsætninger. Kun huslejelovgivningen og boligstøttelovgivningen har været nævnt, ikke af det konservative parti, men af partiet venstre, og disse problemer er nu til behandling i det udvalg, der er nedsat herom. Men hvilke andre forudsætninger der har været tale om, har det ærede medlem stadig ikke klargjort.

Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen benyttede lejligheden til at omtale lovgivningen fra 1933 om tilskud til amtskommunerne, når landbrugets forrentningsprocent er lavere end 4,3. Han kritiserede meget beregningen af denne forrentningsprocent og sagde, at når man nu beregnede forrentningsprocenten for 1954 til 2,75, så det ud, som om der var landbrugs-krise. Det mener jeg nu er for hårdt sagt, men der er vel ikke tvivl om, at landbrugets indtjening i det forløbne år på grund af den dårlige høst bliver lavere end året forud; i hvert fald har man været nødt til at give landbruget det tilskud, som ifølge loven skal ydes under bestemte forudsætninger.

Det ærede medlem hr. From var især meget ked af de afgiftsforhøjelser, der rammer motorkørslen, specielt benzinafgiftens forhøjelse. Også det ærede medlem mener, at det fortrinsvis er erhvervslivet, der bliver ramt. Jeg vil mene, at disse forhøjelser også vil ramme andre dele af befolkningen, men det ærede medlem skylder os at fortælle, hvilke afgifter man skulle have taget i anvendelse i stedet for; det havde han haft mulighed for, hvis hans parti havde villet deltage i forhandlingerne. Det ærede medlem beklagede, at provenuet af forhøjelsen af benzinafgiften ikke gik ind i vejfonden. Jeg er tilfreds med, at man ikke har stillet

dette krav, at man altså ikke til stadighed opretholder den fiktion, at motorafgifterne absolut skal gå ind i vejfonden og anvendes til vejarbejder. Det er denne forskellige opfattelse af motorafgifternes plads i vort afgiftssystem, der giver forskellen i vort syn på den erhvervskørsel med hensyn til personer i udlandet, som det ærede medlem omtalte, og derfor tror jeg ikke, der er mulighed for under disse forhandlinger at rette noget på dette punkt.

Det ærede medlem hr. Tholstrup gentog den påstand, vi så tit har hørt, om, at vejfondens penge ikke findes. De er anbragt i statens aktiver, og det ville være helt urimeligt, hvis de penge, vi fik ind i vejfonden, skulle sættes ind på een konto og vi så skulle låne penge til dyre renter på en anden konto.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro talte med varme ord de små biografers sag, og det synes jeg var smukt gjort af ham. Men når nu det ærede medlem havde en sådan indsigt i og interesse for de små biografer, så synes jeg, at han skulle være begyndt med at kvittere for den lovgivning, der her er tale om. Der er dog sket en moderation i afgiften for de små biografer, som betyder en mindre indtægt for statskassen på ca. 700 000 kr. Det er et ønske, de små biografer har fremsat for lang tid siden, og der har været forhandlet om det gennem flere år; derfor synes jeg, at man på de små biografers vegne skulle begynde med at være taknemlig for det, der nu foreslås gennemført. At man så derefter kan diskutere, om det burde have været en større lempelse, er jo en anden sag; det er dog altid noget, der er opnået på dette område.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gav udtryk for, at vi med denne lovgivning havde fået gennemført anden afdeling af kriseforliget. Jeg vil hellere sige det på den måde, at ved den lovgivning, som forhåbentlig bliver vedtaget, har vi fået gennemført anden afdeling hovedsagelig af afgiftslovene. Jeg tror, det ærede medlem er enig med mig i, at for at man kan sige, at de forholdsregler, vi nu søger gennemført for at få rettet valutasituationen op, er ført til vejs ende, mangler der endnu et fornuftigt resultat af drøftelserne, nemlig af de drøftelser, der finder sted med hensyn til hus-

[Finansministeren.]

leje- og boliglovgivningen, og af de igangværende undersøgelser vedrørende nye besparelser på statsbudgettet, som vi, som det ærede medlem nævnte, meget rigtigt har talt om i udvalget.

Det ærede medlem bad mig i denne forbindelse gentage, hvad jeg havde sagt på tre punkter vedrørende eventuelle besparelsesmuligheder. Det første problem vedrører den administrative mulighed, der foreligger for ikke at give så stor rentenedsættelse på statslånsydelsen til ejendomme, som er opført før årene 1948—49. Jeg sagde i udvalget — og det vil jeg gerne gentage her — at jeg mener, vi under forhandlingerne om huslejlovgivningen skal tænke på, hvorvidt der skulle være mulighed for ikke at give nogen større rentenedsættelse for disse ejendomme i stedet for at foretage en altfor stærk forhøjelse af huslejen for ejendomme opført i disse år. Dette vil betyde en besparelse for statskassen, der vel kan beløbe sig til en halv snes millioner kroner om året.

Det andet punkt, det ærede medlem nævnte, var spørgsmålet om almindelige besparelser indenfor statshusholdningen. Jeg redegjorde i udvalget for, hvorledes vi både i finansministeriet og i de andre ministerier i øjeblikket gennemgår statsbudgettet for at finde frem til forskellige besparelser. Jeg må måske her indskyde, at jeg har een betænkelighed, og det er, at medens vi i ministerierne er meget optaget af at finde besparelsesmuligheder, er der øjensynlig her i tinget en tendens til at finde nye udgiftsområder, hvor vi kunne anvende penge. Der er jo kun gået kort tid, siden vi havde besparelsesdiskussionen, og jeg advarede dengang stærkt imod nu at komme med nye udgiftsforslag, men jeg har allerede mærket i den forløbne uge, at der her og der er nogle, som tænker, at nu har vi overstået diskussionen om besparelser, og så kan vi igen begynde at tænke på at afholde udgifter på forskellige områder. Jeg advarer stærkt imod så hurtigt at glemme, at vi

skal spare; det er jo ikke nok at spare på bestående udgifter, det er jo mindst lige så nødvendigt at holde igen på nye.

Endelig spurgte det ærede medlem mig, hvad man kunne lægge i bemærkningen øverst side 22 i den økonomiske oversigt, hvor der står, at der skal holdes igen på udgifterne til skoler og veje. Jeg kan dertil svare, at denne bemærkning bygger på resultatet af forhandlingerne i september vedrørende besparelser på statsbudgettet. Det blev dengang besluttet at anlægsudgifterne i det finansår, som vi nu snart går ind i, skulle holdes på nogenlunde samme niveau som i året forud. Dette ville medføre, at der for det første skulle holdes igen på skoleudgifterne og finde en nedsættelse sted på 5 mill. kr., og for det andet, at vi måtte holde igen med hensyn til tilskuddet til kommunerne til vejfonden, at beløbet skulle holdes på omkring 90 mill. kr. i det kommende finansår.

Jeg skal med disse bemærkninger udtrykke håbet om, at lovforslagene nu må blive gennemført med de ændringer, som udvalgets flertal er gået ind for.

(Kort bemærkning).

Ole Bjørn Kraft: Jeg går ud fra, den højtærede finansminister har kendskab til det konservative folkepartis stilling til hele familielovgivningen og børnetilskuddet, og den højtærede finansminister har derfor ikke nogen som helst grund til at gøre forsøg på at mistænkeliggøre den holdning, vi har indtaget. Ministeren skulle holde sig til den forklaring, jeg gav på vor afstemning, som er denne, at da forhøjelsen af børnetilskuddene ikke dækker bortfaldet af mælketilskuddet alene — så ville sagen have ligget anderledes — men også fremkommer som erstatning for afgifter, og fordi ministeren skal have en margin for, at pristalsberegningen skal slå til, så bliver denne forhøjelse af børnetilskuddet et led i den almindelige kriseplan, en følge af lovforslag,

[Ole Bjørn Kraft.]

som vi har stemt imod. Derfor og alene af denne grund kan vi ikke stemme på anden måde, end jeg har sagt.

Oluf Pedersen: Naturligvis bebrejder jeg ikke den høje regering, at den med hensyn til nedsættelsen af den amtskommunale grundskyld fulgte loven af 1933; man må bøje sig for, at loven er sådan, selvom den burde have været anderledes. Men når nu dette tilskud er givet, spørger jeg: Hvorfor skal de så have noget derudover? Det er det, jeg advarer imod. Jeg tror, at hvis den højtærede finansminister — men det er måske sket — foretog beregninger over virkningerne af at yde dette tilskud, ville han opdage, at for ca. halvdelen af landbrugene, alle de små brug, ville en omlægning fra grundskyld til personlig skat kun betyde nogle ganske få kroner; hvis man omlagde en tiendedel, kunne det vel blive så meget som prisen på en bajer. Men dertil kommer, at hvis man regner ud, hvordan det virker indirekte, vil man se, at alle de små brug — altså størstedelen af Danmarks landbrug — kommer til at betale mere; de får deres driftsvilkår forringet, ved at man letter grundskylden og forøger personbeskatningen. Derfor advarer jeg regeringen. Jeg ved jo, at hvis man først har lavet et forlig, er der ingen, der kan slå det i stykker igen, så ligger det fast. Jeg advarer altså imod, at man, når de nuværende forligspartiets arbejde er færdigt, skulle begynde at lave forlig med venstre. Er forliget først lavet, er det for sent; derfor er det nu, det skal siges: lad være at lave det forlig med venstre; hold jer nu til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen på dette punkt!

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at medlemmerne ikke kan tiltales direkte.

Tholstrup: At vejmilliarden står i statens aktiver, er jo ikke særlig opmuntrende for motorfolkene, som har overladt staten forvaltningen af deres vejpenge — jeg tror, de ville foretrække anbringelse i noget bedre aktiver, som kunne give gode renter. Aktivet Christiansborg f. eks. ville jo næppe være realisabelt, hvis vi skulle bruge pengene en dag til at lave veje for, og det er

heller ikke nogen god forretning for Danmark; det, der bliver lavet herinde, koster skatteyderne penge hver dag. Og Det kgl. Teater og statsbanerne — ja det er jo under-skudsgivende forretninger, som man dårligt kan bruge begrebet „aktiver“ om; man burde egentlig kalde dem „passiver“. Endelig er der så tilgodehavender i huse, som forrentes med 2 pct.; det er en dårlig anbringelse, når rentefoden ligger på 6. Og vi kan — for at gøre billedet færdigt — sige, at blyminerne i Grønland heller ikke er noget særlig værdifuldt aktiv for de folk, som tillidsfuldt har indbetalt pengene til vejfonden og regnet med, at de til sin tid fik veje for pengene. Nej, man kan derfor slå fast, at pengene kun kan trækkes ud igen, når der er indbetalt nye beløb i nye skatter.

Finansministeren (Kampmann): Jeg takker det ærede medlem hr. Tholstrup for, at han nu har forladt den hidtidige påstand om, at pengene ikke er tilstede. Det ærede medlem var nu meget villig til at indrømme, at de stod i statens aktiver; men så kørte han frem med en ny grammofonplade om, hvor lidt statens aktiver er værd. Det er højst ejendommeligt, at det ærede medlem gentagne gange har påstået, at pengene ikke var tilstede, medens han nu pludselig indrømmede, at de var tilstede, selvom de efter det ærede medlems mening var anbragt i dårlige aktiver.

Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen talte om et forlig, som jeg ærlig talt ikke kender til. Jeg forstod på ham, at han tænkte på en forhandling om amtsskatterne; men synes det ærede medlem så ikke, vi skulle gemme diskussionen, til amtsskatterne skal behandles?

Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft redegjorde for det konservative folkepartis stilling til børnetilskuddene, og jeg synes ærlig talt, det bliver mere og mere kompliceret. Nu viser det sig, at man i og for sig har en del sympati for den del, der skal kompensere mælkeprisstigningen, medens man ikke er for den del, der for familier med børn skal kompensere merudgiften ved indkøb af børnetøj, og som følge heraf stemmer man imod hele forhøjelsen af børnetilskuddene. Ja, jeg forstår det ikke; men det kan være, vælgerne forstår det.

(Kort bemærkning).

Tholstrup: Bortset fra at de aktiver, som den højtærede minister regner med, i virkeligheden er passiver, vil jeg gerne stille det spørgsmål — ikke fordi jeg i og for sig venter at få det besvaret: Hvor ville den højtærede minister få pengene fra, hvis man en skønne dag vedtog, at vejmilliarden skulle bruges til at bygge en Store-Bæltsbro for? Ville det så være muligt at realisere nogle af de aktiver, der tales om, gøre dem til rede penge, således at denne milliard kom frem på bordet til at bygge broen for? Hvis ikke ministeren kan give et tilfredsstillende svar herpå, er det jo kun at snakke sig fra den realitet, at disse penge ikke eksisterer — de er kun en fiktion.

(Kort bemærkning).

Oluf Pedersen: Den højtærede finansminister siger, at vi skulle hellere vente med at tale om amtskommunernes forhold, til vi når frem til anden behandling af lovforslaget om sygehusforholdene. Ministeren kunne forsåvidt tilsyneladende have ret; men det ligger desværre sådan, at hvis der på dette punkt bliver sluttet et forlig om nedsættelse af den amtskommunale grundskyld, mod at der lægges en større byrde på indkomsterne, kan jeg ikke lave det om, når det er sluttet. Hvis jeg altså skal få noget ud af at tale imod, skal det være nu, og derfor er det, jeg advarer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om børnetilskud.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 udenfor betænkningen (se sp. 3112)

forkastedes med 86 stemmer mod 7; 64 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslaget i betænkningen

vedtoges med 86 stemmer mod 7; 71 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 udenfor betænkningen (se sp. 3112) betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1 udenfor betænkningen.

§ 3

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 udenfor betænkningen (se sp. 3112)

forkastedes med 82 stemmer mod 7; 71 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§§ 4—7

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 udenfor betænkningen (se sp. 3112) betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 3 udenfor betænkningen.

§§ 8 og 9

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i loven om den fælleskommunale udligningsfond (vedrørende udskrivningen af fælleskommunal indkomstskat for skatteåret 1955—56 m. v.).

Lovforslagets §§ 1—3 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Derpå foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

Lovforslagets §§ 1—7 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i biografteaterloven (bevillingsafgift).

Lovforslagets §§ 1 og 2 samt dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Videre foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om forlængelse af ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer.

§§ 1 og 2, ændringsforslaget og § 3, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v. for finansårene 1955—56 og 1956—57.

Lovforslagets §§ 1—7 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Derpå foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om tillæg til lov om afgift af motorkøretøjer m. v.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2, § 1, således ændret, og §§ 2—5
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i statsbaneloven.

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentmodtagere m. fl.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1649; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2970).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kaj Andresen: Det foreliggende lovforslag svarer i form og indhold til tidligere forslag om en særlig ydelse til rentemodtagere, kronisk syge og enlige mødre. Beløbene er efterhånden blevet et fast led i ydelserne til rentemodtagerne, og jeg skal, idet jeg henviser til den højtærede socialministers bemærkninger, anbefale forslaget til hurtig vedtagelse her i tinget.

Søren Andersen: Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Gertie Wandel: Efterhånden som de forskellige rabatordninger er faldet bort, er der hvert år siden finansåret 1950—51 vedtaget forskellige særydelser til rentemodtagere, kronisk syge og enlige mødre, der opfylder betingelserne for at få udbetalt børnebidrag. Det fremsatte lovforslag er helt i overensstemmelse med det i fjor i